Eurooppa-neuvosto

Bryssel, 28. kesäkuuta 2018
(OR. en)

EUCO 9/18

CO EUR 9
CONCL 3

ILMOITUS

Lähettäjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Asia:	Eurooppa-neuvoston kokous (28. kesäkuuta 2018) – Päätelmät

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena Eurooppa-neuvoston edellä mainitussa kokouksessa hyväksymät päätelmät.

I MUUTTOLIIKE

1. Eurooppa-neuvosto vahvistaa, että EU:n toimivan politiikan perustana on muuttoliikettä koskeva kokonaisvaltainen lähestymistapa, jossa yhdistyvät tehokkaampi EU:n ulkorajojen valvonta, ulkoisen toiminnan lisääminen ja sisäiset näkökohdat, periaatteidemme ja arvojemme mukaisesti. Tämä ei ole haaste ainoastaan yksittäisille jäsenvaltioille vaan myös koko Euroopalle. Vuodesta 2015 lähtien on toteutettu useita toimenpiteitä EU:n ulkorajojen tehokkaan valvonnan toteuttamiseksi. Siksi havaittujen EU:hun suuntautuneiden laittomien rajanylitysten määrä on saatu pienenemään 95 prosentilla lokakuun 2015 huippulukemista, vaikka muuttovirrat ovatkin jälleen kasvaneet itäisen ja läntisen Välimeren reiteillä viime aikoina.

2. Eurooppa-neuvosto aikoo määrätietoisesti jatkaa ja vahvistaa tätä politiikkaa, jotta ei palattaisi vuoden 2015 hallitsemattomiin muuttovirtoihin ja jotta laitonta maahanmuuttoa tyrehdytettäisiin edelleen kaikilla nykyisillä ja kehittymässä olevilla reiteillä.

3. Erityisesti keskisen Välimeren reitillä olisi yhä tehostettava ponnisteluja Libyasta tai muualta käsin toimivien salakuljettajien pysäyttämiseksi. EU tukee tässä asiassa edelleen Italiaa ja muita etulinjassa olevia jäsenvaltioita. Se lisää tukeaan Sahelin alueelle, Libyan rannikkovartiostolle, rannikko- ja eteläisille yhteisöille, inhimillisille vastaanotto-olosuhteille, vapaaehtoiselle humanitaariselle paluulle, yhteistyölle muiden lähtö- ja kauttakulkumaiden kanssa sekä vapaaehtoiselle uudelleensijoittamiselle. Kaikkien Välimerellä toimivien alusten on noudatettava sovellettavia lakeja eivätkä ne saa aiheuttaa esteitä Libyan rannikkovartioston operaatioille.

4. Itäisen Välimeren reitillä tarvitaan lisätoimia EU:n ja Turkin julkilausuman täytäntöönpanemiseksi kaikilta osin, uusien rajanylitysten estämiseksi Turkista ja muuttovirtojen pysäyttämiseksi. EU:n ja Turkin takaisinottosopimus ja kahdenväliset takaisinottosopimukset tulisi panna kokonaisuudessaan täytäntöön syrjimättömästi kaikkien jäsenvaltioiden osalta. Itäisen Välimeren reitillä tarvitaan kiireellisesti lisää toimenpiteitä, jotta voidaan varmistaa nopeat palauttamiset ja estää uusien meri- tai maareittien syntyminen. Yhteistyö Länsi-Balkanin kumppaneiden kanssa ja niiden tukeminen on edelleen keskeisen tärkeää tietojen vaihtamiseksi muuttoliikevirroista, laittoman muuttoliikkeen estämiseksi, rajavalvontavalmiuksien lisäämiseksi sekä palauttamis- ja takaisinottomenettelyjen parantamiseksi. Läntisen Välimeren muuttovirtojen viimeaikaisen kasvun valossa EU tukee taloudellisesti ja muutoin jäsenvaltioiden, etenkin Espanjan, sekä lähtö- ja kauttakulkumaiden, erityisesti Marokon, kaikkia toimia laittoman muuttoliikkeen estämiseksi.

5. Jotta salakuljettajien liiketoimintamalli voitaisiin lopullisesti tehdä tyhjäksi ja siten välttää traagiset ihmishenkien menetykset, on tarpeen vähentää yllykettä lähteä vaarallisille matkoille. Tämä edellyttää jäsenvaltioiden yhteisiin tai toisiaan täydentäviin toimiin perustuvaa uutta lähestymistapaa etsintä- ja pelastusoperaatioissa pelastettujen maihinnousun osalta. Siinä yhteydessä Eurooppa-neuvosto kehottaa neuvostoa ja komissiota tarkastelemaan pikaisesti alueellisten maihinnousupisteiden mallia tiiviissä yhteistyössä asiaankuuluvien kolmansien maiden sekä YK:n pakolaisjärjestön (UNHCR) ja Kansainvälisen siirtolaisuusjärjestön (IOM) kanssa. Kyseisten maihinnousupisteiden tulisi toiminnassaan erottaa yksilölliset tilanteet toisistaan noudattaen kaikilta osin kansainvälistä oikeutta ja luomatta vetotekijöitä.

6. Pelastetuista tulisi EU:n alueella huolehtia kansainvälisen oikeuden mukaisesti yhteisvoimin siirtämällä heidät jäsenvaltioiden yksinomaan vapaaehtoiselta pohjalta perustamiin valvottuihin keskuksiin, joissa voidaan nopean ja turvallisen käsittelyn avulla ja EU:n täydellä tuella erottaa toisistaan laittomat muuttajat, jotka palautetaan, niistä, jotka tarvitsevat kansainvälistä suojelua ja joihin sovelletaan yhteisvastuullisuuden periaatetta. Kaikki toimenpiteet kyseisissä valvotuissa keskuksissa, muun muassa sisäiset siirrot ja uudelleensijoittamistoimet, toteutetaan vapaaehtoiselta pohjalta ilman, että ne vaikuttavat Dublin-asetuksen uudistukseen.

7. Eurooppa-neuvosto sopii Turkin-pakolaisavun koordinointivälineen toisen erän käyttöönotosta ja samalla 500 miljoonan euron siirtämisestä yhdennentoista Euroopan kehitysrahaston varauksesta EU:n Afrikka-hätärahastoon. Lisäksi jäsenvaltioita kehotetaan osallistumaan edelleen EU:n Afrikka-hätärahaston rahoittamiseen sen varojen kartuttamiseksi.

8. Jotta muuttoliikeongelma voitaisiin ratkaista sen alkulähteillä, tarvitaan kumppanuutta Afrikan kanssa pyrittäessä Afrikan mantereen merkittävään sosioekonomiseen muutokseen, joka perustuu Afrikan maiden Agenda 2063 -toimintaohjelmassaan määrittelemiin periaatteisiin ja tavoitteisiin. Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden on vastattava tähän haasteeseen. Meidän on kohotettava Afrikan kanssa tehtävän yhteistyön laajuus ja laatu uudelle tasolle. Tämä vaatii paitsi lisää kehitysrahoitusta, myös toimia sellaisen uuden kehyksen luomiseksi, jonka ansiosta sekä Afrikasta että Euroopasta saatavat yksityiset investoinnit lisääntyisivät merkittävästi. Erityistä huomiota olisi kiinnitettävä koulutukseen, terveyteen, infrastruktuuriin, innovointiin, hyvään hallintotapaan ja naisten voimaannuttamiseen. Afrikka on naapurimme, ja tämä on osoitettava lisäämällä molempien mantereiden kansojen välistä kanssakäymistä ja yhteyksiä kansalaisyhteiskunnan kaikilla tasoilla. Euroopan unionin ja Afrikan unionin yhteistyö on suhteemme tärkeä osatekijä. Eurooppa-neuvosto kehottaa edelleen kehittämään ja edistämään sitä.

9. Seuraavan monivuotisen rahoituskehyksen osalta Eurooppa-neuvosto korostaa, että joustavat, nopean maksatuksen mahdollistavat välineet ovat tarpeen laittoman muuttoliikkeen torjumiseksi. Tämän vuoksi sisäisen turvallisuuden, yhdennetyn rajaturvallisuuden sekä turvapaikka- ja maahanmuuttorahastojen tulisi sisältää erityisiä merkittäviä osatekijöitä ulkoisen muuttoliikkeen hallintaa varten.

10. Eurooppa-neuvosto palauttaa mieleen, että jäsenvaltioiden on varmistettava EU:n ulkorajojen tehokas valvonta EU:n taloudellisella ja aineellisella tuella. Se myös korostaa, että laittomien muuttajien tosiasiallista palauttamista on merkittävästi vahvistettava. Molempien yhteydessä Frontexin tukiroolia, johon kuuluu yhteistyö kolmansien maiden kanssa, pitäisi vahvistaa entisestään lisäämällä sen voimavaroja ja vahvistamalla sen toimivaltuuksia. Eurooppa-neuvosto panee tyytyväisenä merkille komission aikomuksen esittää lainsäädäntöehdotuksia toimivampaa ja johdonmukaisempaa unionin palauttamispolitiikkaa varten.

11. Mitä tulee tilanteeseen EU:n sisällä, turvapaikanhakijoiden edelleen liikkuminen jäsenvaltioiden välillä uhkaa vaarantaa Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän ja Schengenin säännöstön eheyden. Jäsenvaltioiden olisi toteutettava kaikki tarvittavat sisäiset lainsäädäntö- ja hallintotoimet tällaisen liikkumisen estämiseksi ja tehtävä keskenään tiivistä yhteistyötä sitä varten.

12. Uutta Euroopan yhteistä turvapaikkajärjestelmää koskeva uudistus on myös edistynyt paljon puheenjohtajavaltio Bulgarian ja sitä edeltäneiden puheenjohtajavaltioiden väsymättömien ponnistelujen ansiosta. Useat asiakokonaisuudet ovat lähellä viimeistelyä. Dublin-asetuksesta on päästävä yhteisymmärrykseen, jotta sitä voidaan uudistaa vastuun ja solidaarisuuden tasapainon pohjalta ottaen huomioon etsintä- ja pelastusoperaatioiden seurauksena maihinnousseet henkilöt. Myös turvapaikkamenettelyehdotus vaatii lisätarkastelua. Eurooppa-neuvosto korostaa, että koko pakettia koskeva ratkaisu on löydettävä nopeasti , ja pyytää neuvostoa jatkamaan työtä, jotta asia saataisiin päätökseen mahdollisimman pian. Lokakuun Eurooppa-neuvostossa esitetään raportti edistymisestä.

II TURVALLISUUS JA PUOLUSTUS

13. Euroopan on kannettava suurempi vastuu omasta turvallisuudestaan ja lujitettava rooliaan uskottavana ja luotettavana toimijana ja kumppanina turvallisuuden ja puolustuksen alalla. Unioni toteuttaa sen vuoksi toimia Euroopan puolustuksen vahvistamiseksi lisäämällä puolustusinvestointeja, voimavarojen kehittämistä ja operatiivista valmiutta. Nämä aloitteet lisäävät sen strategista riippumattomuutta täydentäen ja vahvistaen samalla Naton toimia aikaisempien päätelmien mukaisesti. Eurooppa-neuvosto

- kehottaa täyttämään pysyvän rakenteellisen yhteistyön (PRY) sitoumukset sekä kehittämään edelleen alustavia hankkeita ja institutionaalista kehystä täysin johdonmukaisesti puolustuksen koordinoidun vuosittaisen tarkastelun ja Euroopan puolustusviraston puitteissa hyväksytyn tarkistetun voimavarojen kehittämissuunnitelman kanssa. Seuraavasta hankkeiden kokonaisuudesta sovitaan marraskuussa 2018. Se kehottaa neuvostoa päättämään edellytyksistä kolmansien valtioiden osallistumiselle PRY-hankkeisiin;

- panee tyytyväisenä merkille edistymisen sotilaallisen liikkuvuuden osalta PRY:n ja EU:n ja Naton yhteistyön puitteissa, odottaa nyt EU:n sotilaallisen liikkuvuuden toimintasuunnitelman sotilaallisten vaatimusten viimeistelyä ja kehottaa jäsenvaltioita yksinkertaistamaan ja yhdenmukaistamaan asiaankuuluvat säännöt ja menettelyt vuoteen 2024 mennessä. Näitä toimia, joiden tulisi kunnioittaa täysin jäsenvaltioiden suvereniteettia, olla toisiaan vahvistavia ja noudattaa kaikki hallinnonalat kattavaa toimintatapaa, tarkastellaan vuosittain uudelleen komission ja korkean edustajan kertomuksen perusteella keväästä 2019 alkaen;

- kehottaa panemaan Euroopan puolustusteollisen kehittämisohjelman nopeasti täytäntöön ja edistämään edelleen Euroopan puolustusrahaston tutkimusosiota ja voimavaraosiota;

- panee tyytyväisenä merkille YTPP-siviilialan lujittamiseksi tehdyn työn ja kehottaa pyrkimään yhteisymmärrykseen YTPP-siviilialan sopimuksesta tämän vuoden loppuun mennessä, mikä tarjoaisi uuden EU:n kehyksen siviilikriisinhallintaa ja YTPP-siviilioperaatioita varten sekä kunnianhimoiset sitoumukset EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla. Se palauttaa mieleen, että sotilas- ja siviilinäkökohtia on käsiteltävä kattavasti ja konkreettisiin tuloksiin keskittyen;

- suhtautuu myönteisesti yhteiseen tiedonantoon EU:n kestokyvystä hybridiuhkia ja kemiallisia, biologisia sekä säteilyyn ja ydinaineisiin liittyviä uhkia vastaan ja kehottaa hyväksymään mahdollisimman pian EU:n uuden rajoittavien toimenpiteiden järjestelmän kemiallisten aseiden käytön ja leviämisen torjumiseksi. Kemiallisten aseiden kieltosopimuksen sopimusvaltioiden ylimääräisen konferenssin jälkeen EU sitoutuu tukemaan sen tulosten täytäntöönpanoa;

- pyytää korkeaa edustajaa ja komissiota esittämään yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa ja maaliskuun 2015 Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti joulukuuhun 2018 mennessä toimintasuunnitelman, joka sisältää erityisiä ehdotuksia EU:n koordinoiduiksi toimiksi disinformaation haasteeseen vastaamiseksi, mukaan lukien asianmukaiset toimeksiannot ja riittävät resurssit asiaankuuluvia EUH:n strategisen kommunikaation työryhmiä varten;

- korostaa, että EU:hun ulkopuolelta kohdistuvien kyberturvallisuusuhkien vastaisia valmiuksia on vahvistettava, ja pyytää toimielimiä ja jäsenvaltioita toteuttamaan yhteisessä tiedonannossa tarkoitetut toimet, muun muassa kyberhyökkäysten toteuttajien tunnistamisen sekä kyberdiplomatian välineistön käytännön hyödyntämisen;

- kehottaa lisäämään koordinointia jäsenvaltioiden välillä ja tarvittaessa EU:n tasolla ja Natoa kuullen vihamielisen tiedustelutoiminnan uhkan vähentämiseksi;

- kehottaa syventämään edelleen EU:n ja Naton yhteistyötä täysin osallistavuuden, vastavuoroisuuden ja EU:n päätöksenteon riippumattomuuden periaatteiden mukaisesti muun muassa uudella yhteisellä julistuksella, joka perustuisi vuoden 2016 yhteisen julistuksen ja siihen liittyvien toimenpide-ehdotusten täytäntöönpanon edistymiseen;

- panee tyytyväisenä merkille komission aikomuksen esittää lainsäädäntöehdotus vihaa lietsovan ja terroritekoihin yllyttävän sisällön tunnistamiseksi ja poistamiseksi.

III TYÖLLISYYS, KASVU JA KILPAILUKYKY

14. Eurooppa-neuvosto vahvistaa yhdennetyt maakohtaiset suositukset neuvostossa käytyjen keskustelujen mukaisesti, joten vuoden 2018 eurooppalainen ohjausjakso voidaan saattaa päätökseen. Tämänhetkistä hyvää taloudellista tilannetta olisi hyödynnettävä uudistustahdin vahvistamiseen.

15. Oikeudenmukaisen ja tehokkaan verotuksen varmistaminen on edelleen keskeinen prioriteetti. Tässä yhteydessä veronkierron, verovilpin ja veropetosten torjuntaa on jatkettava määrätietoisesti sekä globaalilla tasolla (erityisesti OECD:ssä) että EU:n sisällä. Samalla verotusjärjestelmämme todella tarvitsevat mukauttamista digiaikaan. Neuvoston olisi sen vuoksi edistettävä digitaalitalouden verotusta koskevien komission ehdotusten käsittelyä. Työtä olisi myös jatkettava tehokkaan arvonlisäveron kannon varmistamiseksi, muun muassa edistämällä ripeästi komission lyhyen aikavälin toimenpide-ehdotuksia.

16. Kaupan jännitteiden lisääntyessä Eurooppa-neuvosto korostaa, että on tärkeää säilyttää monenvälinen sääntöihin perustuva järjestelmä ja syventää sitä. EU on sitoutunut pyrkimyksiin järjestelmän uudenaikaistamiseksi ja kehottaa kaikkia kumppaneita edistämään myönteisesti tätä tavoitetta. Eurooppa-neuvosto kehottaa komissiota ehdottamaan kattavaa toimintatapaa, jotta parannettaisiin yhdessä samanmielisten kumppaneiden kanssa WTO:n toimintaa ratkaisevilla aloilla, kuten i) joustavammat neuvottelut, ii) uudet säännöt nykyisten haasteiden ratkaisemiseksi, myös teollisuuden tukien, tekijänoikeuksien ja pakollisen teknologian siirron alalla, iii) kauppaan liittyvien kustannusten vähentäminen, iv) uusi lähestymistapa kehitykseen, v) tehokkaampi ja avoimempi riitojenratkaisu, mukaan lukien valituselin, tarkoituksena varmistaa tasapuoliset toimintaedellytykset ja vi) WTO:n vahvistaminen instituutiona, myös sen avoimuutta edistävässä ja valvontatehtävässä.

17. EU jatkaa positiivisen kauppaohjelmansa osana kunnianhimoisten, tasapainoisten ja kaikkia osapuolia hyödyttävien kauppasopimusten neuvottelemista keskeisten kumppaneiden kanssa kaikkialla maailmassa edistäen arvojaan ja normejaan. Kaupan suojatoimien nykyaikaistamista koskevan asetuksen hiljattainen hyväksyminen auttaa varmistamaan tasapuoliset toimintaedellytykset. Eurooppa-neuvosto kehottaa hyväksymään lainsäädäntöehdotuksen ulkomaisten suorien investointien seurannasta mahdollisimman nopeasti.

18. Reaktiona Yhdysvaltojen päätökseen määrätä EU:n teräs- ja alumiinituotteille tulleja, joita ei voi perustella kansallisella turvallisuudella, Eurooppa-neuvosto antaa täyden tukensa tasapainottaville toimenpiteille, mahdollisille suojatoimille omien markkinoidemme suojelemiseksi ja oikeudellisille menettelyille WTO:ssa, kuten komission aloitteesta on päätetty. EU:n on reagoitava kaikkiin luonteeltaan selkeän protektionistisiin toimiin, myös niihin, jotka kyseenalaistavat yhteisen maatalouspolitiikan.

IV INNOVOINTI JA DIGITAALIASIAT

19. Euroopan on kehitettävä edelleen korkealaatuista tutkimustaan kaikkialla EU:ssa ja muunnettava se uusiksi tuotteiksi, palveluiksi ja liiketoimintamalleiksi. Me tarvitsemme vahvempaa, osallistavaa innovaatioekosysteemiä markkinoita luovan läpimurtoinnovoinnin edistämiseksi ja kattavan tuen tarjoamiseksi yrityksille, muun muassa pk-yrityksille, joilla on läpimurtopotentiaalia, jotta ne voivat menestyä maailmanmarkkinoilla.

20. On elintärkeää saada aikaan tuloksia jäljellä olevien, digitaalisia sisämarkkinoita koskevien lainsäädäntöehdotusten käsittelyssä vielä meneillään olevan vaalikauden aikana. Euroopan datavetoisen talouden rakentamiseksi tarvitaan lisätoimia, jotta voidaan parantaa datan tehokasta käyttöä kaikkialla EU:ssa ja ylläpitää luottamusta. Tähän päästään korkeatasoisten tietosuojavaatimusten ja yleisen tietosuoja-asetuksen täysimittaisen täytäntöönpanon ja sen oikeasuhteisen valvonnan avulla kaikkien talouden toimijoiden suhteen, jotka harjoittavat liiketoimintaa sisämarkkinoillamme. Korkealaatuinen data on keskeistä tekoälyn kehittämisessä. Eurooppa-neuvosto pyytää lainsäätäjiä tarkastelemaan ripeästi viimeisintä datapakettia. Se kehottaa komissiota työskentelemään jäsenvaltioiden kanssa äskettäisen tiedonantonsa pohjalta tekoälyä koskevan koordinoidun toimintasuunnitelman laatimiseksi.

21. EU-johtajien Sofiassa käymän epävirallisen keskustelun mukaisesti Eurooppa-neuvosto painottaa, että on parannettava yritysten rahoituksen saantia, muun muassa koordinoimalla paremmin EU:n ja jäsenvaltioiden tutkimuksen ja innovoinnin rahoitusjärjestelmät ja -välineet, tarjottava suurempaa riskinottoa tukeva suotuisa sääntely-ympäristö, edistettävä digitaalisia taitoja sekä edistettävä tiedemaailman, teollisuuden ja hallitusten yhteyksiä. Yhteistyötä tutkimuksen, innovoinnin ja koulutuksen välillä tulisi rohkaista myös Eurooppa-yliopistoaloitteen kautta.

22. Eurooppa-neuvosto kehottaa komissiota käynnistämään uuden läpimurtoinnovaatioita koskevan pilottialoitteen Horisontti 2020 -puiteohjelman jäljellä olevan kauden aikana. Seuraavan monivuotisen rahoituskehyksen soveltamiskaudella perustetaan Euroopan innovaationeuvosto kartoittamaan ja laajentamaan disruptiivisia ja läpimurtoinnovaatioita.

V MUUT KYSYMYKSET

23. Eurooppa-neuvosto on erittäin tyytyväinen sopimukseen, jonka entinen Jugoslavian tasavalta Makedonia ja Kreikka ovat saavuttaneet nimikysymyksestä, ja antaa sille tukensa. Tämä sekä Bulgarian ja entisen Jugoslavian tasavallan Makedonian yhteisymmärrys ystävyyttä, hyvää naapuruutta ja yhteistyötä koskevasta sopimuksesta on vahvana esimerkkinä muillekin alueella hyvien naapuruussuhteiden lujittamisesta.

24. Eurooppa-neuvosto vahvistaa neuvoston 26. kesäkuuta 2018 antamat päätelmät laajentumisesta sekä vakautus- ja assosiaatioprosessista.

25. Eurooppa-neuvosto toistaa täyden tukensa YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmalle 2166, joka koskee lennon MH-17 alasampumista. Se kehottaa Venäjää hyväksymään vastuunsa ja tekemään kaikin tavoin yhteistyötä totuuden selvittämiseksi, oikeuden toteuttamiseksi ja tekijöiden saattamiseksi vastuuseen.

26. Eurooppa-neuvosto panee merkille kauden 2021–2027 monivuotista rahoituskehystä koskevan ehdotuspaketin, jonka komissio esitti 2. toukokuuta 2018, sekä sen jälkeen esitetyt alakohtaiset lainsäädäntöehdotukset EU:n politiikkoja tukeviksi ohjelmiksi. Se kehottaa Euroopan parlamenttia ja neuvostoa tarkastelemaan näitä ehdotuksia kattavasti ja mahdollisimman pian.